

T R E Ś Ć :

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ
KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
Poz. 128 — nr 214 z dnia 6 października 1954 r. w sprawie
systemu planowo-zapobiegawczych remontów.

128.

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

Nr 214 z dnia 6 października 1954 r.
(znak: IN8-0-1-1)

w sprawie systemu planowo-zapobiegawczych remontów.

Na podstawie § 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. Nr 26, poz. 190 i z 1950 r. Dz. U. Nr 22, poz. 188) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Gospodarka remontowa w jednostkach gospodarki uposażonej powinna być oparta na zasadach systemu planowo-zapobiegawczych remontów.

2. Zasady systemu planowo-zapobiegawczych remontów określa instrukcja, stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2. 1. W terminie do dnia 31 marca 1955 r. powinny być wydane przez ministerstwa (urzędy centralne) branżowe instrukcje o planowo-zapobiegawczych remontach oraz w terminie do dnia 31 grudnia 1955 r. powinien być wprowadzony system planowo-zapobiegawczych remontów do gospodarki remontowej w podległych jednostkach organizacyjnych.

2. Tryb i zasady opracowania instrukcji branżowych i wprowadzenia systemu planowo-zapobiegawczych remontów w poszczególnych działach gospodarki narodowej określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 3. 1. W terminie do dnia 31 marca 1955 r. powinny być wydane instrukcje planowo-zapobiegawczych remontów dla następujących obiektów powszechnych eksploatowanych w wielu resortach gospodarki narodowej przez:

- 1) Ministerstwo Przemysłu Maszynowego — dla obrabiarek do metalu i drewna,
- 2) Ministerstwo Energetyki — dla urządzeń energetycznych,
- 3) Ministerstwo Transportu Drogowego i Lotniczego — dla mechanicznych pojazdów drogowych,
- 4) Ministerstwo Kolei — dla parowozów normalno- i wąskotorowych oraz wagonów eksploatowanych poza resortem kolei,
- 5) Ministerstwo Budownictwa Przemysł. — dla maszyn i sprzętu budowlanego,
- 6) Ministerstwo Gospodarki Komunalnej — dla budynków mieszkalnych oraz budynków administracyjnych,
- 7) Ministerstwo Państwowych Gospodarstw Rolnych — dla budynków mieszkalnych i gospodarczych w uposażonych gospodarstwach rolnych.

2. Remonty bocznic kolejowych należy wykonywać zgodnie z przepisami zawartymi w instrukcji o konserwacji i wykonywaniu remontów bocznic kolejowych normalnotorowych stanowiącej załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Kolei nr 18 z dnia 18 stycznia 1952 r. w sprawie konserwacji i wykonywania remontów bocznic kolejowych normalnotorowych (Biuletyn PKPG nr 5, poz. 33).

§ 4. Właściwi ministrowie zapewnią środki finansowe niezbędne dla opracowania i wydania instrukcji planowo-zapobiegawczych remontów, o których mowa w § 2 i § 3.

§ 5. Z dniem wprowadzenia systemu planowo-zapobiegawczych remontów tracą moc przepisy instrukcji Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego nr 30 o ogólnych zasadach planowania, wykonywanie i finansowania remontów obiektów majątku trwałego jednostek gospodarki narodowej, stanowiącej załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 21 lipca 1950 r. w sprawie ogólnych

zasad planowania, wykonywania i finansowania remontów (Biuletyn PKPG nr 16, poz. 188 i z 1951 r. nr 19, poz. 186).
Załączniki.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI
PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

E. Szyr

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 214 z dnia 6 października 1954 r.

INSTRUKCJA RAMOWA

w sprawie systemu planowo-zapobiegawczych remontów
(PZR).

Rozdział I

Podstawowe pojęcia

§ 1. Przez „**obiekt remontowy**“ — należy rozumieć środek trwały, dla którego jako całości są wykonywane czynności konserwacyjno-remontowe. Obiekt remontowy powinien być w zasadzie ujęty oddzielną pozycją inwentarzową, a jego remont powinien stanowić odrębną pozycję w planie remontów.

§ 2. **Konserwacja** obiektu obejmuje czynności zmniejszające przebieg (tempo procesu) zużycia elementów i części obiektu, i umożliwiające normalne użytkowanie obiektu jak np. smarowanie maszyn, utrzymywanie obiektów w czystości, zabezpieczenie powierzchni od korozji itp.

§ 3. **Przeгляд** obejmuje czynności związane z ustaleniem stopnia zużycia lub uszkodzenia poszczególnych elementów obiektu. Wyniki przeglądu — a w szczególności stan przeglądanych elementów obiektu oraz wykaz robót niezbędnych dla usunięcia spostrzeżonych usterek i uszkodzeń — powinny być ujęte na piśmie. W pewnych przypadkach przegląd może być połączony z regulowaniem mechanizmów, usunięciem usterek i uszkodzeń oraz wymianą części szybko zużywających się.

§ 4. Przez „**dopuszczalne graniczne zużycie**“ należy rozumieć taki stopień zużycia, po osiągnięciu którego dalsze zużycie elementu lub części obiektu zaczyna nieproporcjonalnie szybko wzrastać co prowadzi do przyspieszenia zużycia innych elementów i części obiektu i może spowodować znaczne obniżenie wartości eksploatacyjnej lub uszkodzenie i wyłączenie obiektu z użytkowania.

§ 5. Przez „**remont**“ należy rozumieć roboty, które mają na celu doprowadzenie do należytego stanu zużytych w czasie eksploatacji elementów części eksploatowanego obiektu. Przeprowadzony remont przywraca w całości lub w części obniżoną lub utraconą na skutek eksploatacji pierwotną użyteczność obiektu. Nie należy zaliczać do remontu robót związanych z doprowadzeniem do należytego stanu obiektów zniszczonych z przyczyn nie związanych z eksploatacją (np. odbudowa spalonego budynku).

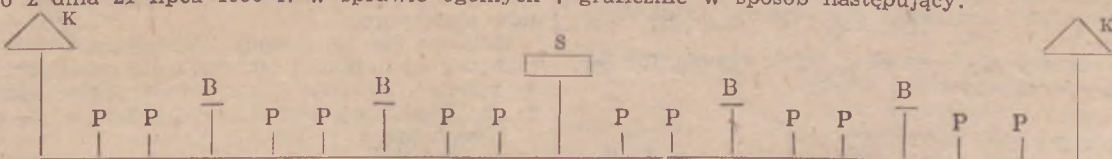
§ 6. Przez „**zakres remontu**“ należy rozumieć ilościowy i rodzajowy opis robót, które przewiduje się dla wykonania remontu obiektu. „Rzeczywisty zakres remontu“ oznacza zakres faktycznie wykonany w czasie przeprowadzenia remontu.

§ 7. W zależności od zakresu — rozróżnia się następujące podstawowe rodzaje remontów:

- 1) remont bieżący,
- 2) remont średni,
- 3) remont kapitalny.

§ 8. **Cykle remontowym** nazywamy okres pomiędzy dwoma kapitalnymi remontami, w którym to okresie w ustalonej kolejności i ustalonych odstępach czasu przeprowadza się przeglądy, remonty bieżące i średnie.

Cykl remontowy może być przykładowo przedstawiony graficznie w sposób następujący:

P — przeгляд; B — remont bieżący; S — remont średni; K — remont kapitalny

W zależności od rodzaju obiektów ilość rodzajów remontów występujących w cyklu remontowym może być zwiększona lub zmniejszona. Zmniejszając ilość rodzajów remontów nie należy jednak eliminować remontów bieżących — jako podstawowych dla utrzymania obiektów w należytym stanie.

W przypadku wykonywania większej ilości rodzajów remontów — rodzaje te mogą przykładowo nosić nazwy:

1) remont bieżący I,	3) remont bieżący II,
2) remont średni I,	4) remont średni II,

§ 9. Odstępy czasu pomiędzy remontami nazywają się **okresami międzyremontowymi**. Okresy międzyremontowe mogą być mierzone w dniach kalendarzowych, godzinach pracy, przebiegu w km lub w innych jednostkach, od których zależne jest zużycie obiektów. **Okres pomiędzy dwoma kapitalnymi remontami nazywa się długością cyklu remontowego.**

§ 10. 1. **Remont bieżący** jest remontem o najmniejszym zakresie występującym w cyklu remontowym i obejmującym naprawę lub wymianę szybko zużywających się części lub elementów obiektu.

2. **Remont średni** jest remontem o średnim zakresie wykonywanym w cyklu remontowym i obejmuje naprawę lub wymianę tych części lub elementów obiektu, których stopień zużycia nie zapewnia należytej i prawidłowej eksploatacji tego obiektu do następnego kolejnego remontu.

Do zakresu remontu średniego może być zaliczona również i modernizacja obiektu, o ile łączny zakres remontu średniego i modernizacji nie przekracza zakresu remontu kapitalnego. W przypadku, gdy dla poszczególnych obiektów nie ma ustalonego cyklu remontowego, remont powinien być zdefiniowany przez ustalenie zakresu tego remontu.

3. **Remont kapitalny** jest remontem o największym zakresie, jaki występuje w cyklu remontowym i obejmuje roboty związane z doprowadzeniem do pierwotnego lub zbliżonego do pierwotnego stanu całego obiektu (wszystkich elementów i części obiektów, które uległy zużyciu). Remont kapitalny powinien przywrócić utraconą w czasie eksploatacji użyteczność obiektu do stanu pierwotnego lub do stanu zbliżonego do pierwotnego.

Przy przeprowadzaniu remontu kapitalnego mogą być wykonywane roboty związane z modernizacją obiektu. Do zakresu kapitalnego remontu nie mogą być jednak włączone takie roboty, po wykonaniu których zmienia się przeznaczenie obiektu. Okres pomiędzy dwoma kapitalnymi remontami mierzony lub przeliczony na dni kalendarzowe nie powinien być w zasadzie krótszy od 1 roku.

Do kapitalnych remontów nie należy zaliczać robót remontowych, mających techniczny charakter remontów kapitalnych, jeżeli koszt tych robót przekracza 70% wartości rzeczywistej lub szacunkowej tych obiektów w stanie nowym.

Roboty te stanowią odbudowę obiektu i powinny być objęte działalnością inwestycyjną jednostki a koszty pokrywane ze środków inwestycyjnych.

W uzasadnionych gospodarczo przypadkach właściwy minister może wyrazić zgodę na zaliczenie do remontu kapitalnego robót, których koszt przekracza 70% wartości rzeczywistej lub szacunkowej w stanie nowym obiektu remontowego, jeżeli remont ten będzie wykonywany w ramach resortu; jeżeli remont będzie wykonywany poza resortem eksploatującym obiekt remontowy — zgoda ministra powinna być wyrażona w porozumieniu z Przewodniczącym PKPG.

Ponadto właściwi ministrowie powinni ustalić dolną granicę kosztu kapitalnych remontów, poniżej której remonty mające wprawdzie charakter remontów kapitalnych, traktowane będą jako remonty średnie i bieżące (koszty tych remontów pokrywane będą ze środków przeznaczonych na remonty średnie i bieżące).

4. Dla obiektów, dla których nie zostały ustalone cykle remontowe, branżowe instrukcje PZR określają zakres robót lub kryteria techniczno-ekonomiczne poszczególnych rodzajów remontów tych obiektów.

§ 11. Przez „**pracochłonność remontu**” należy rozumieć ilość robotniko-godzin oraz maszyno-godzin potrzebnych dla wykonania remontu.

Rzeczywista pracochłonność jest to faktyczna ilość przeprowadzonych przy remoncie robotniko-godzin oraz zużytych maszyno-godzin.

§ 12. Przez „**przebieg remontowy**” należy rozumieć czas mierzony w dniach lub godzinach od chwili wyłączenia obiektu z użytkowania w celu przeprowadzenia remontu do chwili oddania go do normalnego użytkowania po ukończonym remoncie.

Przebieg remontowy nie występuje, jeżeli remont nie powoduje przerwy w użytkowaniu obiektu.

Przykłady:

Nie występuje przebieg remontowy przy:

- 1) remoncie bocznic kolejowej — przeprowadzanym w sposób, który nie powoduje przerwy w ruchu wagonów,

- 2) remoncie budynku przeprowadzanym w czasie użytkowania,

- 3) remoncie maszyny przeprowadzanym w dniu, w którym maszyna nie jest użytkowana.

§ 13. **Czas trwania remontu** jest mierzony w dniach lub godzinach od chwili rozpoczęcia remontu do chwili ukończenia remontu. Czas zużyty na przeprowadzenie prób w miejscu wykonania remontu wlicza się do czasu trwania remontu. Czas trwania remontu może być ustalony także z podaniem ilości zmian pracy (przy remontach przeprowadzanych na jedną, dwie lub trzy zmiany).

§ 14. Przez „**koszt remontu**” należy rozumieć sumę wszystkich kosztów związanych z przeprowadzeniem remontu, w szczególności koszt dokumentacji, demontażu (rozbiórki) wykonania nowych części, remontu zużytych części, transportu, kosztów ogólnych itp.

Części wymienne

§ 15. Przez „**część wymienną**” należy rozumieć taką część maszyny, która na skutek zużycia się częściowo lub w całości w czasie eksploatacji maszyny jest wymieniona na nową. Jeżeli dla danej maszyny jest ustalony cykl remontowy to w zakresach poszczególnych rodzajów remontów powinien być uwidoczniony wykaz części, które podlegają wymianie na nowe.

Rozróżnia się dwa zasadnicze rodzaje części wymiennych:

- 1) nie wymagające obróbki (dopasowania) przy wymianie (np. łożyska toczne);

- 2) wymagające obróbki (dopasowania) przy wymianie.

Można dokonywać podziału części wymiennych na grupy w zależności od celu, dla którego podział ten jest dokonywany. Części wymienne można podzielić np. w zależności od:

- a) materiału z którego są wykonane,
- b) możliwości przeprowadzenia regeneracji w czasie remontu,
- c) konieczności posiadania w magazynie minimalnego zapasu (bez określonego terminu ich zużycia) w celu zapewnienia ciągłości eksploatacji,
- d) innych kryteriów ustalonych przez zainteresowane jednostki organizacyjne.

Rozdział II

Ogólne zasady systemu PZR

§ 16. 1. System PZR ma na celu stworzenie warunków umożliwiających maksymalne wykorzystanie obiektów przy najdłuższym okresie użytkowania oraz planowe powiązanie działalności remontowej z eksploatacją obiektów.

2. System PZR obejmuje więc całokształt czynności związanych z:

- 1) należytym użytkowaniem i eksploatacją obiektów,
- 2) konserwacją i przeglądami (dozorem) obiektów,
- 3) planowaniem i wykonywaniem remontów.

3. Organizacja remontów, sposoby ich wykonawstwa w systemie PZR są zależne od właściwości obiektów, ich przeznaczenia i ważności dla wykonania zadań gospodarczych, warunków eksploatacji oraz form organizacyjnych użytkowników obiektów.

§ 17. 1. System planowo-zapobiegawczych remontów w odróżnieniu od systemu wykonywania „remontów od przypadku” charakteryzuje się ujęciem gospodarki remontowej w ramy planu opartego na ustalonych dla działalności remontowej normatywach remontowych. Rodzaj i zakres tych normatywów jest różnorodny i zależy od właściwości obiektów remontowych, rodzaju i sposobu eksploatacji, możliwości ich ustalenia na określonym etapie rozwoju gospodarki remontowej oraz innych czynników.

2. W zależności od rodzaju i zakresu oraz stopnia dokładności normatywów remontowych, jakie mogą być ustalone dla poszczególnych obiektów, lub grup obiektów oraz w zależności od warunków eksploatacji działalność remontowa w systemie PZR może być realizowana wg różnorodnych metod.

Do zasadniczych metod należą:

- 1) metoda remontów poprzeglądowych,
- 2) metoda remontów okresowych,
- 3) metoda remontów normowanych.

Metoda remontów poprzeglądowych

§ 18. 1. Metoda remontów poprzeglądowych jest najbardziej uproszczoną formą systemu PZR i polega na ustalaniu zakresu i rodzaju remontów w wyniku planowanych przeglądów okresowych.

Ustalone dla tej metody normatywy remontowe powinny stanowić co najmniej podstawę dla określenia lub określenia:

- 1) terminy planowe dokonywania przeglądów obiektów,
- 2) skład osobowy zespołu wyznaczonego dla dokonywania przeglądów,
- 3) sposób dokonywania przeglądów (instrukcja przeglądów, zawierająca między innymi normy dopuszczalnego zuży-

cia poszczególnych części i elementów obiektu, sposób ujmowania na piśmie wyników przeglądów itp.),

- 4) środki niezbędne dla wykonywania przeglądów (przrzady pomiarowe, urządzenia i materiały potrzebne dla usuwania drobnych uszkodzeń i usterek itp.),
- 5) kryteria techniczno-ekonomiczne pozwalające zakwalifikować obiekt remontu bieżącego, średniego i kapitalnego.

2. Metodę remontów przeglądowych w zasadzie należy stosować przy obiektach remontowych, dla których brak jest danych niezbędnych dla ustalenia cyklu remontowego i zakresu poszczególnych rodzajów remontów. Do obiektów takich należą przykładowo: budynki, drogi, urządzenia kanalizacyjne, sieć wodociągowa, bocznice kolejowe i niektóre maszyny unikalne. W zasadzie metody tej nie należy stosować do remontów maszyn i urządzeń produkcyjnych.

3. Przy stosowaniu metody remontów przeglądowych nie ustala się normatywów remontowych, na podstawie których mogłyby być sporządzone roczne plany remontów. Planowanie remontów opiera się na wynikach dokonywanych przeglądów. Z tych względów należy dążyć do ustalenia takich terminów przeglądów, aby zakres robót remontowych (szczególnie kapitalnych i średnich) wynikający z przeglądów mógł być włączony do okresowych planów. W przypadku konieczności przeprowadzania przeglądów w krótkich odstępach czasu (np. miesięcznych) należy zabezpieczyć w rocznych planach (zaopatrzenia, zatrudnienia, finansowania) niezbędne środki w oparciu o dane statystyczne z ubiegłych okresów lub inne normatywy (np. stawka w zł na m³ budynku) na konserwację i remonty bieżące. W instrukcjach branżowych PZR należy ustalić w miarę posiadanych danych, wskaźniki, normatywy i wytyczne, umożliwiające zaplanowanie środków niezbędnych dla przeprowadzenia bieżących i średnich remontów obiektów, które będą remontowane wg zasad metody remontów przeglądowych.

4. Zaletą metody remontów przeglądowych w porównaniu z wykonywaniem remontów „od przypadku” jest to, że przeprowadzone przez fachowców w ustalonych z góry terminach przeglądy, umożliwiają ustalenie stopnia zużycia poszczególnych elementów i części obiektów w okresie, gdy zużycie to nie przekroczyło dopuszczalnych granic i może być na czas usunięte, dzięki czemu zabezpieczy się obiekty przed dalszym nadmiernym, szybko postępującym zużyciem i uszkodzeniem. Usuwanie na czas drobnych uszkodzeń i usterek oraz wykonywanie remontów bieżących przyczynia się równocześnie do zmniejszenia nakładów na kapitalne remonty i zmniejsza zużycie materiałów.

Metoda remontów okresowych

§ 19. 1. Metoda remontów okresowych polega na ustaleniu z góry dla poszczególnych obiektów remontowych przeciętnych (średnich, przybliżonych) normatywów remontowych określających:

- 1) cykl remontowy,
- 2) okresy międzyremontowe,
- 3) zakresy remontów,
- 4) pracochłonność remontów,
- 5) przestoje remontowe,
- 6) koszty remontów.

Metoda remontów okresowych powinna mieć zastosowanie w odniesieniu do maszyn i urządzeń.

2. Określone w ust. 1 normatywy remontowe są ustalone ogólnie jako normatywy średnie lub przybliżone. Normatywy te mogą być przez przedsiębiorstwa odpowiednio zmienione i dostosowane do istniejących warunków eksploatacji, stanu maszyn i wyposażenia warsztatów remontowych.

Przy stosowaniu metody remontów okresowych ostateczny zakres remontu jest ustalony na podstawie wyników przeglądu poprzedzającego remont lub na podstawie weryfikacji przeprowadzonej w czasie remontu.

W zależności od stanu remontowanej maszyny — przybliżony zakres ustalony w normatywach może być zmniejszony lub zwiększony. Wykonany remont powinien gwarantować należyta pracę maszyny do następnego remontu przewidzianego w cyklu remontowym.

3. Szczegółowe wyjaśnienia normatywów dla metody remontów okresowych są zawarte w § 21 do § 25.

Metoda remontów normowanych

§ 20. 1. Metoda remontów normowanych polega na ustaleniu ścisłych normatywów remontowych określających:

- 1) cykl remontowy,
- 2) okresy międzyremontowe,
- 3) zakresy remontów,
- 4) pracochłonność remontów,
- 5) przestoje remontowe,
- 6) koszty remontów.

Normatywy powyższe są analogiczne jak dla metody remontów okresowych z tą zasadniczą różnicą, że nie są one średnie lub przybliżone, lecz ścisłe (między innymi np. termin remontu wynikający z cyklu remontowego i okresów

międzyremontowych oraz zakres remontu są ściśle dotrzymywane niezależnie od stanu maszyny).

Wykonywanie remontów przy stosowaniu metody remontów normowanych opiera się na szczegółowych instrukcjach technologicznych remontu, określających sposób wykonania remontu przez wymianę całych zespołów, na normach czasowych i innych elementach mających wpływ na skrócenie do minimum przestoju remontowego. Metoda remontów normowanych może mieć zastosowanie tam, gdzie względy gospodarcze dyktują konieczność skrócenia do minimum przestoju remontowych. Przypadki te zachodzą przy produkcji potokowej, gdzie zatrzymanie do remontu jednego urządzenia może spowodować zatrzymanie pozostałych urządzeń produkcyjnych.

2. Stosowanie metody remontów normowanych może spowodować zwiększone zużycie części wymiennych, gdyż:

- 1) przy ustalaniu ścisłych okresów międzyremontowych mogą zachodzić przypadki przyjmowania tych okresów krótszych od rzeczywistej potrzeby w celu uzyskania pewności, że przedwczesne zużycie części nie spowoduje zatrzymania urządzeń przed planowanym terminem remontu,
- 2) w czasie remontu wymienia się wszystkie przewidziane zakresem remontu — części wymienne lub całe zespoły niezależnie od ich stanu.

Ponadto metoda remontów normowanych nie stwarza warunków dla współzawodnictwa o przedłużenie okresów międzyremontowych.

Z tych względów stosowanie metody remontów normowanych powinno być ograniczone do przypadków gospodarczo uzasadnionych.

3. Wada remontów normowanych omówiona w ust. 2, pkt 1 i 2 może być wyeliminowana przy zastosowaniu metody pośredniej, polegającej na ścisłym dotrzymywaniu okresów międzyremontowych, z tym, że sam remont jest wykonywany w takim zakresie, jaki wynika z faktycznego zużycia poszczególnych części i zespołów maszyn.

Podstawowe normatywy dla metody remontów okresowych

§ 21. Podstawowymi normatywami dla metody remontów okresowych są:

- 1) cykl remontowy,
- 2) okresy międzyremontowe,
- 3) zakresy remontów,
- 4) pracochłonności poszczególnych rodzajów remontów.

Cykl remontowy

§ 22. Pierwszym zagadnieniem przy ustalaniu cyklu remontowego jest określenie jego struktury czyli rodzajów ilości oraz kolejności remontów, które powinny być wykonywane pomiędzy dwoma remontami o najwyższym zakresie — czyli remontami kapitalnymi.

Ustalenie rodzajów i ilości remontów w cyklu remontowym wiąże się ściśle z przestojami, których wielkość decyduje o wykorzystaniu maszyny.

W celu osiągnięcia możliwości największego wykorzystania maszyny cykl remontowy powinien być tak ustalony, aby suma przestoju remontowych w cyklu była najniższą przy jednoczesnym obniżeniu kosztów remontu. Ustalenie optymalnej struktury cyklu remontowego jest zależne od rodzaju maszyny. Należy jednak dążyć do ustalenia jednolitego cyklu remontowego dla poszczególnych grup maszyn. Dotychczasowe doświadczenia radzieckie wskazują, że np. dla obrabiarce optymalny cykl remontowy zawiera 6 remontów tj. jeden kapitalny, jeden średni i 4 bieżące, przy czym remonty bieżące mogą mieć równe lub różne zakresy (B1 i B2).

Ustalenie ilości remontów w cyklu remontowym, jak i zakresów poszczególnych remontów jest uzależnione od czasokresów zużycia grup części wymiennych. Dane o zużyciu części należy ustalać na podstawie dotychczasowej praktyki i statystyki. Części zużywające się bardzo szybko (50 — 100 godzin pracy) powinny być wymienione w czasie planowanego przeglądu.

Połączona z małą pracochłonnością wymiana pojedynczych części szybko zużywających się lub ich naprawa powinna być połączona z czynnościami konserwacyjnymi lub przeglądami.

Okresy remontowe

§ 23. 1. Długość cyklu remontowego jest zależna od czasu, w którym następuje zużycie najważniejszych i długotrwałych części obiektów z zastrzeżeniem przestrzegania zasad należytej obsługi, konserwacji oraz wykonywania remontów bieżących i średnich w pełnym zakresie i wysokiej jakości.

2. Należyta obsługa polega na stworzeniu takich warunków, które pozwolą z jednej strony na maksymalne wykorzystanie obiektu, a z drugiej strony ochronią obiekt od nadmiernego zużycia lub uszkodzenia. Przykładowo warunkami dla należytej eksploatacji maszyn będą:

tów, zaopatrzenia, wykonawstwa itd. w okresie sporządzania projektów tych planów.

§ 35. Remonty bieżące i średnie nie podlegają planowaniu rocznemu w tym przypadku, jeżeli w okresie sporządzania projektów planów rocznych nie można na podstawie wyników przeglądów stwierdzić potrzeby ich wykonania.

Jednak dla zapewnienia środków niezbędnych dla wykonania remontów bieżących, średnich należy w okresie sporządzenia projektu planu włączyć do odpowiednich projektów planów globalne zapotrzebowanie materiałów, środków finansowych, wykonawstwo itd.

§ 36. Planowanie globalnych środków niezbędnych dla wykonania remontów bieżących, średnich powinno być oparte na wskaźnikach i wytycznych zawartych w branżowych instrukcjach PZR oraz danych statystycznych z ubiegłych okresów.

§ 37. Miesięczne plany remontów bieżących i średnich (nie umieszczonych w planach rocznych) powinny być sporządzane w oparciu o wyniki bieżąco wykonywanych przeglądów.

Rozdział IV

Ogólne zasady organizacji wykonawstwa remontów

§ 38. 1. Wynikające z zasad systemu PZR czynności remontowe tj. konserwacje, przeglądy, dozór oraz właściwe remonty (bieżące, średnie i kapitalne) powinny być w pełni wykonywane przez służby konserwacyjno-remontowe lub jednostki wykonawstwa remontów.

2. Przez służby konserwacyjno-remontowe należy rozumieć pracowników zatrudnionych przez użytkowników obiektów i wykonujących:

- 1) czynności konserwacyjne,
- 2) przeglądy i czynności związane z dozorem,
- 3) remonty.

W przedsiębiorstwach przemysłowych czynności konserwacyjno-remontowe mogą być wykonywane przez:

- 1) pracowników obsługi maszyn i urządzeń,
- 2) smarowników,
- 3) pracowników przeglądów i dozoru,
- 4) samodzielnego fachowca remontowego i jego pomoc,
- 5) brygady i warsztaty remontowe,
- 6) pracowników oddziałów wykonawstwa inwestycyjnego (SOWI), jeżeli oddziały te wykonują także remonty,
- 7) pracowników zatrudnionych w innych komórkach organizacyjnych, a wykonujących czynności remontowe, jak np. pracowników w pionie administracji wykonujących konserwację i remonty bieżące w budynkach administracyjnych i mieszkalnych.

3. Szczegółową organizację komórek wykonujących czynności konserwacyjno-remontowe ustalają schematy organizacyjne przedsiębiorstw (zakładów) zatwierdzone w przepisanej trybie.

4. Przez jednostki wykonawstwa remontów należy rozumieć jednostki organizacyjne, którym powierzane jest wykonanie remontów na podstawie zlecenia.

Wykonawstwo własne i zlecane

§ 39. 1. Wykonywanie czynności remontowych własnymi siłami użytkowników obiektów, czyli przez służby konserwacyjno-remontowe zwane jest w dalszym ciągu instrukcji „wykonawstwem własnym“ a wykonywanie remontów przez obce jednostki wykonawstwa remontów zwane jest „wykonawstwem zlecanym“.

2. Wykonawstwo zlecane dzieli się na dwie zasadnicze grupy:

- 1) „wykonawstwo zlecane resortowe“ — obejmujące jednostki wykonawstwa remontów wchodzące w skład resortu, do którego wchodzi również użytkownik obiektu, zlecający do wykonania remont,
- 2) „wykonawstwo zlecane obce“ obejmujące jednostki wykonawstwa remontów, wchodzące w skład innych resortów.

3. Użyta w ustępach poprzedzających terminologia „wykonawstwo własne“ — „wykonawstwo zlecane“ nie pokrywa się z pojęciami „systemu gospodarczego wykonawstwa“ i „systemu zlecaniowego wykonawstwa“, stosowanymi przy wykonywaniu remontów polegających na robotach budowlano-montażowych. Szczegółowe postanowienia w tym zakresie zawierają przepisy §§ 47, 50.

Wykonawstwo konserwacji, przeglądów, dozoru oraz remontów bieżących

§ 40. 1. Utrzymanie środków trwałych w należyłym stanie należy do obowiązków użytkowników. Przedłużenie żywotności obiektów i ich pełna sprawność użytkowa zależna jest przede wszystkim od wykonywania w pełnym zakresie — wynikającym z zasad systemu PZR — czynności konserwacyjnych, przeglądów, dozoru oraz remontów bieżących.

Z tych względów dla powyższych czynności powinno być zapewnione własne wykonawstwo, czyli powinny być zorganizowane służby konserwacyjno-remontowe przez każdego użytkownika obiektów, gdyż sposób ten zapewnia terminowe i dobre pod względem jakości wykonywanie czynności remontowych.

2. Jeżeli w niektórych jednostkach organizacyjnych potrzebni pracownicy służb konserwacyjnych — remontowych nie mogliby być w pełni wykorzystani przy wykonaniu czynności konserwacyjno-remontowych w odniesieniu do wszystkich lub niektórych (skomplikowanych lub unikalnych) użytkowanych obiektów, można ustalać dla tych czynności wykonawstwo zlecane (resortowe lub obce). Nie zwalnia to jednak użytkownika obiektu od odpowiedzialności za zabezpieczenie wykonywania czynności konserwacyjnych, przeglądów, dozoru i remontów bieżących.

§ 41. 1. W przypadku, gdy dla wykonywania czynności konserwacyjnych przeglądów, dozoru i wykonywania remontów bieżących ze względów gospodarczych (lub trudności terenowych) nie będą mogły być zorganizowane służby konserwacyjno-remontowe, czynności te powinny być wykonywane przez jednostki wykonawstwa resortowego, zwłaszcza dla unikalnych lub typowych urządzeń występujących tylko w danym resorcie, lub obce jednostki wykonawstwa zwłaszcza dla obiektów powszechnych, występujących w wielu resortach.

2. W przypadku braku jednostek wykonawstwa remontowego — zainteresowane przedsiębiorstwa powinny zwracać się do właściwych organów naczelnych i władz terenowych o zorganizowanie na danym terenie odpowiednich jednostek wykonawstwa remontów (państwowych lub spółdzielczych), które działalnością swoją objęłyby wykonywanie czynności w odniesieniu do danego rodzaju obiektów.

Wykonawstwo remontów maszyn i urządzeń produkcyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych

§ 42. 1. Wykonanie remontów maszyn w przedsiębiorstwach przemysłowych powinno być zabezpieczone przez wykonawstwo własne zgodnie z uchwałą Prezydium Rządu nr 126 z dnia 14 lutego 1953 r. w sprawie gospodarki remontowej w wielkim i średnim przemyśle (Monitor Polski Nr A-19, poz. 253)

2. Podstawą do ustalenia stanu zatrudnienia służb konserwacyjno-remontowych oraz wyposażenia warsztatów remontowych powinny być potrzeby remontowe ustalone na podstawie normatywów remontowych, a w szczególności potrzebnych roboczogodzin i maszynogodzin, wynikających z metody remontów okresowych (lub normowanych) w systemie PZR.

3. Przy ustalaniu stanu zatrudnienia służb konserwacyjno-remontowych oraz wyposażenia w obrabiarki i urządzenia remontowe należy opierać się o bilans potrzeb i zdolności remontowych wykonawstwa własnego i zlecanego resortowego (centralnego zarządu), a to w tym celu, aby:

- 1) wykorzystać jak najlepiej wszystkie obrabiarki zainstalowane w wydziałach, warsztatach i przedsiębiorstwach remontowych tego samego resortu dla produkcji części wymiennych dla remontów,
- 2) umożliwić delegowanie fachowców lub brygad remontowych wysoko specjalizowanych do wykonywania remontów maszyn unikalnych (precyzyjnych), w przedsiębiorstwach podległych temu samemu centralnemu zarządowi (ministerstwu).

4. W uzasadnionych pod względem techniczno-ekonomicznych przypadkach dla remontów kapitalnych i ewentualnie średnich maszyn mogą być powoływane w ramach centralnego zarządu (ministerstwa) przedsiębiorstwa remontowe, bazy sprzętu itp.

Przedsiębiorstwa te powinny odpowiadać następującym ogólnym założeniom:

- 1) wyposażenie, a w szczególności obrabiarki powinny być wykorzystane co najmniej na dwie zmiany;
- 2) przedsiębiorstwa remontowe powinny w zasadzie posiadać możliwości i środki potrzebne do:
 - a) przeprowadzania modernizacji, a dla maszyn powszechnych także możliwości wykonania prac zmierzających do ujednolicenia ich części wymiennych,
 - b) wykonywania niezbędnej dla przeprowadzenia remontów dokumentacji, a zwłaszcza rysunków części wymiennych w czasie przeprowadzania remontu, lub przed oddaniem maszyny do remontu, jeżeli wpływnie to na skrócenie przestoju remontowego ważnych dla produkcji lub usług maszyn;
- 3) przedsiębiorstwa remontowe powinny mieć tak ustalony profil produkcji remontowej, aby:
 - a) osiągnąć niskie koszty remontu,
 - b) uzyskać najwyższą jakość remontu,
 - c) skrócić do minimum przestój remontowy,
 - d) wykorzystać w pełni specjalizowanych robotników remontowych.

5. W przypadkach uzasadnionych dla remontów maszyn unikalnych lub skomplikowanych, może być ustalone wykonawstwo zlecane obce. Wykonawstwo zlecane obce powinno być zabezpieczone w drodze porozumienia między zainteresowanymi resortami.

6. Części wymienne dla remontów maszyn wykonywane są przez:

- 1) warsztaty i bazy remontowe,
- 2) wydziały produkcyjne dla remontów własnych maszyn,
- 3) jednostki wykonawstwa remontowego,
- 4) przedsiębiorstwa i zakłady powołane wyłącznie do produkcji części wymiennych,
- 5) przedsiębiorstwa przemysłowe, które niezależnie od swej podstawowej działalności produkują również części do maszyn i ich remontów.

Dla nowych maszyn produkowanych w kraju, części wymienne niezbędne dla remontów powinny być wykonywane — zgodnie z uchwałą Prezydium Rządu nr 126 z dnia 14 lutego 1953 r. — przez wytwórców maszyn.

Zagadnienie zabezpieczenia produkcji części wymiennych dla remontów ma podstawowe znaczenie dla wprowadzenia systemu PZR.

Z tego względu w okresie wprowadzenia systemu PZR — zarówno użytkownicy maszyn, jak i ich jednostki nadrzędne, powinny ustalać roczne zużycie części wymiennych w podziale na rodzaje i grupy oraz zabezpieczyć wykonanie potrzebnych ilości przez:

- 1) pełne wykorzystanie własnych istniejących możliwości produkcji w warsztatach remontowych, wydziałach produkcyjnych podległych jednostek wykonawstwa remontowego, oraz przedsiębiorstwach produkcyjnych,
- 2) zawarcie umów (długofalowych) z przedsiębiorstwami obcymi,
- 3) występowanie do organów naczelnych z wnioskami zorganizowania produkcji części wymiennych.

Ogólne zasady organizacji służb konserwacyjno-remontowych w przedsiębiorstwach przemysłowych

§ 43. 1. W przedsiębiorstwach przemysłowych należy w zasadzie podporządkować kierownictwu wydziałów produkcyjnych tę część służby konserwacyjno-remontowej, która wykonuje czynności konserwacyjne, pełni funkcję dozoru nad prawidłową pracą maszyn oraz wykonuje drobne naprawy i usuwa usterki, spostrzeżone w czasie pracy maszyn.

2. Pozostała część służby konserwacyjno-remontowej wykonująca remonty bieżące, średnie i kapitalne może być podporządkowana w całości działowi Głównego Mechanika lub częściowo działowi Głównego Mechanika i częściowo kierownictwu poszczególnych wydziałów produkcyjnych.

§ 44. Podporządkowanie Głównemu Mechanikowi służb wykonujących wszystkie remonty, umożliwia należyte wykorzystanie fachowców i brygad remontowych, oraz maksymalne wykorzystanie obrabiarek, aparatów, urządzeń i narzędzi remontowych dla remontów wszystkich maszyn przedsiębiorstwa. Organizacja ta mająca charakter scentralizowanej, posiada wadę, polegającą na tym, że wydziały produkcyjne nie wykazują dostatecznej troski o stan maszyn, a przy badaniu przyczyn niewłaściwego stanu maszyn, zachodzą trudności w ustaleniu w jakim stopniu za stan ten ponoszą odpowiedzialność wydziały produkcyjne (obsługa), a w jakim stopniu przyczyną tego stanu jest niewłaściwa jakość remontu.

§ 45. Podporządkowanie służb wykonujących remonty bieżące, średnie i niektóre kapitalne, kierownikom poszczególnych wydziałów produkcyjnych, zwiększa troskę i staranność tych kierowników o utrzymywanie maszyn w należyłym stanie i pozwala na lepsze powiązanie terminów remontowych i przestojów remontowych z zadaniami produkcyjnymi.

Przy tego rodzaju organizacji, mającej charakter zdecentralizowanej, działowi Głównego Mechanika podlegają warsztaty remontowe oraz brygady remontowe wykonujące w zasadzie kapitalne remonty podstawowych lub skomplikowanych obiektów. Zdecentralizowana organizacja posiada jednak wadę, polegającą na tym, że podporządkowane kierownictwu poszczególnych wydziałów produkcyjnych — brygady remontowe i wydziałowe warsztaty remontowe, nie zawsze mogą być w pełni wykorzystane. Organizacja ta może mieć zastosowanie w dużych zakładach przemysłowych, w których ilość maszyn zainstalowanych w poszczególnych wydziałach produkcyjnych i pracochłonność remontów tych maszyn dają gwarancję należytego wykorzystania fachowców remontowych i wyposażenia wydziałowych warsztatów remontowych.

§ 46. 1. W większości przedsiębiorstw przemysłowych podporządkowanie służb wykonujących remonty maszyn będzie miało charakter pośredni pomiędzy przypadkami omówionymi w § 44, 45 i w zależności od wielkości przedsiębiorstwa i rodzaju użytkowanych obiektów.

Przy wyborze organizacji należy kierować się następującymi wytycznymi:

- 1) stworzeniem najlepszych warunków dla wykonywania w pełnym zakresie remontów i zwiększeniem odpowiedzialności za utrzymanie maszyn w należyłym stanie i ich pełne wykorzystywanie,
 - 2) dążeniem do pełnego wykorzystania kwalifikacji fachowców remontowych oraz wyposażenia warsztatów remontowych.
2. Niezależnie od wyboru rodzaju służb konserwacyjno-remontowych odpowiedzialność za właściwy stan maszyn i urządzeń spoczywa na kierownikach właściwych komórek produkcyjnych i pomocniczo-produkcyjnych (tj. bezpośrednio na użytkownikach).

Wykonawstwo remontów średnich i kapitalnych obiektów budowlanych i innych remontów o charakterze robót budowlano-montażowych

§ 47. 1. Zasady organizacji wykonawstwa remontów średnich i kapitalnych w charakterze robót budowlanych są uregulowane odrębnymi przepisami Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (dla 1954 r. — Instrukcja PKPG nr 24c w sprawie opracowania projektu planu rozdziału robót i wstępnego zlecenia robót budowlano-montażowych) — (Biuletyn PKPG z 1953 r. nr 20, poz. 83 i z 1954 nr 19, poz. 88).

2. Zasady organizacji jednostek wykonawstwa remontowego dla remontów budynków mieszkalnych w ramach Ministerstwa Gospodarki Komunalnej regulują odrębne przepisy.

Do podstawowych zadań bieżącego okresu w odniesieniu do remontów budynków mieszkalnych należy zabezpieczenie wykonawstwa dla:

- 1) zwiększonych zadań z zakresu remontów kapitalnych budynków mieszkalnych zgodnie z uchwałami II Zjazdu PZPR.
- 2) czynności konserwacyjnych w budynkach mieszkalnych objętych gospodarką mieszkaniową,
- 3) remontów bieżących (drobnych) w budynkach mieszkalnych, zwłaszcza uzyskanych z nowego budownictwa mieszkaniowego oraz budynków, w których przeprowadzono remont kapitalny.

Wykonawstwo remontów samochodów i ciągników drogowych

§ 48. 1. Wykonawstwo remontów samochodów i ciągników drogowych jest koordynowane przez Ministerstwo Transportu Drogowego i Lotniczego. Zasady organizacji wykonawstwa remontów regulują odrębne przepisy.

2. Do podstawowych zadań bieżących okresu w odniesieniu do remontów drogowych pojazdów mechanicznych należą:

- 1) zabezpieczenie wykonawstwa remontów samochodów, zwłaszcza typowych,
- 2) zabezpieczenie produkcji części wymiennych dla remontów tych samochodów,
- 3) prowadzenie terenowych stacji obsługi dla wykonywania przeglądów, remontów drobnych i bieżących samochodów użytkowanych na tym terenie — niezależnie od przynależności organizacyjnej użytkowników.

Wykonawstwo remontów średnich i kapitalnych parowozów użytkowanych poza resortem Kolei

§ 49. 1. Remonty średnie i kapitalne parowozów normalnotorowych użytkowanych poza resortem kolei powinny być wykonywane przez jednostki wykonawstwa remontów podległe Ministerstwu Kolei.

2. Ministerstwo Kolei powinno zabezpieczyć również remonty średnie i kapitalne parowozów wąskotorowych, zwłaszcza dla tych resortów, w których zorganizowanie wykonawstwa resortowego, ze względu na niewielką ilość użytkowanych parowozów wąskotorowych nie byłoby pod względem ekonomicznym uzasadnione.

3. Działalność w zakresie organizowania lub rozbudowy resortowych jednostek wykonawstwa remontów parowozów wąskotorowych powinna być uzgodniona z Ministerstwem Kolei.

Ogólne zasady zlecania robót remontowych jednostkom wykonawstwa remontów

§ 50. 1. Tryb zlecenia remontów o charakterze robót budowlano-montażowych regulują odrębne przepisy (dla 1954 r. Instrukcja PKPG nr 24c w sprawie opracowania projektu planu rozdziału robót i wstępnego zlecenia robót budowlano-montażowych — Biuletyn PKPG z 1953 r. nr 20, poz. 83 i z 1954 r. nr 19, poz. 88).

2. Sprawy zlecania remontów nie wymienionych w ust. 1 w wykonawstwie zleconym resortowym należą do zakresu działania właściwych jednostek organizacyjnych resortu.

3. Sprawy zlecenia remontów, nie wymienionych w ust. 1 w wykonawstwie zlecanym obcym, regulują ministrowie.

Ustalenie komórek organizacyjnych, którym będą podlegały służby konserwacyjno-remontowe w przedsiębiorstwie i innych jednostkach organizacyjnych użytkujących obiekty

§ 51. 1. Ministrowie ustalają ogólne zasady organizacji wykonawstwa remontów w podległych im przedsiębiorstwach i innych jednostkach organizacyjnych w oparciu o zasady określone w niniejszej instrukcji oraz w oparciu o analizę istniejącej organizacji wykonawstwa.

2. W oparciu o ogólne zasady, o których mowa w ust. 1 — użytkownicy obiektów powinni ustalić i zapewnić wykonawstwo wszystkich czynności remontowych dla użytkowanych obiektów, a przede wszystkim wykonywanie konserwacji, przeglądów i remontów bieżących.

Równocześnie należy ustalić, jakim wydziałom (komórkom organizacyjnym) będą podlegały służby konserwacyjno-remontowe wykonujące czynności remontowe dla poszczególnych grup obiektów.

§ 52. Ustalenia dotyczące organizacji wykonawstwa czynności remontowych powinny być ujęte w przedsiębiorstwach i innych jednostkach organizacyjnych użytkujących obiekty w następującej formie:

Nazwa grupy obiektów	Nazwa czynności remontowych	Dla wyk. czyn. remont. ustalono		
		wykonawstwo własne (służby konserwacyjno-remontowe) podporządkowane działowi	resortowe — nazwa przedsiębiorstwa	obce — nazwa resortu i przedsiębiorstwa
1	2	3	4	5
budynki produkcyjne	konserwacja przeład rem. bieżący rem. średni rem. kapitalny			

Rozdział V

Podstawowe funkcje komórek organizacyjnych zajmujących się gospodarką remontową

§ 53. 1. W zależności od form organizacyjnych bezpośrednich użytkowników obiektów, od rodzaju tych obiektów i warunków terenowych, funkcje wiążące się z gospodarką remontową mogą być pełnione przez pracowników wchodzących w skład różnych komórek organizacyjnych.

2. Na każdym szczeblu organizacyjnym do ministerstwa włącznie, powinna istnieć jedna komórka organizacyjna koordynująca całokształt zagadnień związanych z gospodarką remontową.

3. W przedsiębiorstwie przemysłowym komórką tą jest dział Głównego Mechanika.

§ 54. Do podstawowych funkcji związanych z należytą obsługą zalicza się:

- 1) opracowywanie lub uzyskiwanie gotowych instrukcji, które są niezbędne dla zapewnienia należytej obsługi obiektów,
- 2) zaznajomienie obsługi z instrukcjami,
- 3) przeprowadzanie kontroli przestrzegania przez obsługę przepisów instrukcji,
- 4) wprowadzanie do użytku obsługi książek zdawczo-odbiorczych maszyn oraz kontrolowanie i wykorzystywanie zapisów w tych książkach,
- 5) rozwijanie współzawodnictwa o utrzymanie powierzonych obsłudze obiektów, w należyłym stanie, o przedłużeniu okresów międzyremontowych i przedłużeniu żywotności obiektów,
- 6) oddawanie obiektów pod osobistą opiekę pracowników obsługi i stosowanie zasady osobistej odpowiedzialności tych pracowników.

§ 55. Do podstawowych funkcji związanych z konserwacją obiektów należą:

- 1) opracowywanie lub uzyskiwanie gotowych instrukcji konserwacji obiektów (jeżeli czynności konserwacji nie są objęte przepisami instrukcji obsługi),
- 2) zaznajamianie robotników wykonujących czynności konserwacyjne z przepisami instrukcji,
- 3) przeprowadzanie kontroli przestrzegania — przez pracowników wykonujących czynności konserwacyjne — przepisów instrukcji,
- 4) ustalanie stanu zatrudnienia dla wykonywania czynności konserwacyjnych,

5) opracowanie harmonogramów dla wykonywania czynności konserwacyjnych (np. harmonogramów smarowania maszyn),

6) zabezpieczanie zaopatrzenia w narzędzia, przyrządy, materiały niezbędne dla wykonywania czynności konserwacyjnych.

§ 56. Do podstawowych funkcji związanych z przeglądami i dozorem obiektów należy stworzenie dla służb dozoru i przeglądów warunków umożliwiających przeprowadzanie we właściwym zakresie i odpowiednim czasie przeglądów, ustalanie stopnia zużycia i usuwanie drobnych usterek i uszkodzeń obiektów, a w szczególności:

- 1) ustalanie okresów, w których powinny być dokonywane przeglądy stanu obiektów,
- 2) opracowywanie instrukcji, przepisów i wskazówek co do zakresu i sposobu przeprowadzenia przeglądów dopuszczalnych norm zużycia oraz pisemnego ujmowania wyników przeglądów i przekazywania zainteresowanym komórkom organizacyjnym,
- 3) zabezpieczenie wyposażenia i zaopatrzenia w narzędzia, przyrządy i materiały niezbędne dla należytego dokonywania przeglądów i ewentualnego usuwania usterek lub uszkodzeń w czasie przeglądów,
- 4) ustalanie stanu zatrudnienia (ilość i kwalifikacje) niezbędne do przeprowadzenia przeglądów,
- 5) opracowywanie harmonogramów dla wykonywania przeglądów,
- 6) ustalanie stanu zatrudnienia obsad dozoru maszyn niezbędnych dla przeprowadzenia obserwacji pracy maszyn, współdziałania z obsługą maszyn przy usuwaniu przyczyn nieprawidłowej pracy maszyn, prowadzenie walki z awariami oraz natychmiastowe usuwanie defektów i drobnych awarii,
- 7) przydzielanie grup maszyn pod opiekę poszczególnych pracowników dozoru,
- 8) zaznajamianie pracowników dozoru i przeprowadzających przeglądy z przepisami z tego zakresu,
- 9) kontrolowanie stosowania przez pracowników dozoru maszyn i przeprowadzających przeglądy — przepisów z tego zakresu.

§ 57. Do podstawowych funkcji związanych z remontami należy stworzenie i zabezpieczenie warunków umożliwiających planowanie i wykonywanie remontów zgodnie z założeniami systemu PZR i w zakresie wynikającym z tego systemu, a w szczególności:

- 1) opracowywanie i kompletowanie dokumentacji oraz ustalanie normatywów niezbędnych dla planowania działalności remontowej,
- 2) planowanie działalności remontowej:
 - a) planowanie remontów,
 - b) uzgadnianie planów remontów z planami produkcyjnymi lub usług,
 - c) planowanie zatrudnienia w wykonawstwie remontów,
 - d) planowanie zaopatrzenia dla remontów,
 - e) planowanie środków finansowych dla remontów,
 - f) planowanie szkolenia służb remontowych,
- 3) wykonywanie lub zlecenie do wykonania dokumentacji niezbędnych dla przeprowadzenia remontów,
- 4) kierowanie pracą biur konstrukcyjnych dla wykonywania dokumentacji potrzebnej dla remontów, a w szczególności rysunków części wymiennych, instrukcji technologicznych remontów, norm czasowych dla remontów, warunków technicznych odbioru po dokonanych remocjach a ponadto założeń i rozwiązań konstrukcyjnych dla modernizacji maszyn oraz ujednoczenia powszechnych będących w użytkowaniu maszyn i urządzeń,
- 5) organizowanie i kierowanie pracą brygad remontowych, warsztatów remontowych i przedsiębiorstw (baz) remontowych, dla wykonywania remontów systemem gospodarczym oraz zlecaniem w ramach tego samego centralnego zarządu (jednostki równorzędnej) lub w ramach tego samego ministerstwa (urzędu centralnego),
- 6) bilansowanie potrzeb i zdolności remontowych,
- 7) pełne wykorzystywanie parku maszynowego dla wykonywania części wymiennych przez warsztaty remontowe w ramach tego samego centralnego zarządu i ministerstwa,
- 8) pełne wykorzystywanie fachowych brygad remontowych jednych przedsiębiorstw do wykonywania remontów maszyn i urządzeń skomplikowanych i unikalnych w innych przedsiębiorstwach podległych temu samemu centralnemu zarządowi lub temu samemu ministerstwu,
- 9) przenoszenie osiągnięć produkcyjnych brygad remontowych zwłaszcza na odcinku skrócenia przestoju remontowego maszyn i urządzeń produkcyjnych, zmechanizowania pracochłonnych robót remontowych oraz używania materiałów zastępczych w miejsce deficytowych,
- 10) przygotowywanie danych technicznych i dokumentacji potrzebnej dla wykonywania we własnym zakresie lub zamówienia części wymiennych i materiałów do remon-

- tów, oraz kontrolowanie jakości wykonanych lub otrzymywanych części wymiennych i materiałów,
- 11) ustalanie normatywów zapasów i części wymiennych do remontów i gospodarka tymi częściami i materiałami,
 - 12) zawieranie porozumień i umów na wykonanie robót sposobem zleceńowym,
 - 13) kontrolowanie jakości remontu i przeprowadzanie prób ruchowych,
 - 14) kontrolowanie i analiza kosztów remontowych,
 - 15) opracowywanie założeń do rozbudowy i budowy warsztatów remontowych, zakładów i przedsiębiorstw remontowych (baz),
 - 16) przyjmowanie obiektów inwestycyjnych do eksploatacji,
 - 17) kontrolowanie odcinka zamówień inwestycyjnych na nowe maszyny i urządzenia w zakresie dokumentacji techniczno-ruchowej niezbędnej dla należytej obsługi, konserwacji i przeprowadzania remontów tych maszyn,
 - 18) szkolenie kadr zatrudnionych w gospodarce remontowej,
 - 19) zabezpieczenie środków finansowych niezbędnych dla remontów,
 - 20) sprawozdawczość i statystyka z działalności remontowej,
 - 21) kierowanie gospodarką cieplną i elektryczną.

§ 58. 1. Główne funkcje wymienione w §§ 56 i 57 nie wyczerpują wszystkich funkcji pełnionych przez pracowników, których praca wiąże się z gospodarką remontową.

2. W celu zapewnienia, że wszystkie funkcje niezbędne dla prowadzenia gospodarki remontowej na właściwym poziomie zostaną włączone do zakresu działania właściwych komórek organizacyjnych należy na każdym szczeblu organizacyjnym:

- 1) sporządzić szczegółowy wykaz funkcji,
- 2) przydzielić funkcje odpowiedniej komórce organizacyjnej.

3. Wykaz funkcji, o których mowa w ust. 1, powinien objąć wyczerpująco wszystkie czynności spisane w kolejności zapewniającej uzyskanie podstaw dla utrzymywania obiektów w należyłym stanie od chwili zamówienia (zaprojektowania) nowego obiektu, poprzez próby rozruchu, przygotowanie obsługi, kontrolę przestrzegania przez obsługę przepisów, konserwację, przeglądy i dozór, dokumentację, planowanie remontów, zabezpieczenie środków dla wykonawstwa remontów zgodnie z założeniami systemu PZR. Wykaz funkcji powinien być sporządzony oddzielnie dla każdego szczebla organizacyjnego.

4. W okresie sporządzania wykazu dla każdej funkcji wymienionej w wykazie danego szczebla, należy ustalić:

- 1) czy dana funkcja wchodzi w zakres pracy jednej z komórek organizacyjnych i której,
- 2) jaka komórka organizacyjna powinna pełnić daną funkcję w celu zwiększenia operatywności oraz zwiększenia odpowiedzialności za utrzymanie obiektów w należyłym stanie.

5. Wykaz funkcji może być sporządzony w następującym układzie:

Określenie funkcji	Nazwa funkcji (i ew. nazwa obiektów)	Symbol kom. org. która	
		wykonuje funkcję	powinna wykonywać funkcję

§ 59. Rozdział funkcji pomiędzy komórki organizacyjne jest zależny od rodzaju obiektów. Przykładowo w przedsiębiorstwie przemysłowym czynności zapewniające należyta konserwację maszyn będą należeć do obowiązków działu Głównego Mechanika, natomiast te same czynności w odniesieniu do posiadanych budynków mieszkalnych i administracyjnych mogą wchodzić w zakres pracy działu administracyjnego. Z tych względów w wykazie funkcji należy przy nazwie funkcji (lub grup funkcji) wymienić rodzaje obiektów.

§ 60. 1. Sporządzony na danym szczeblu wykaz funkcji stanowi podstawę do sporządzania wyciągów funkcji dla:

- 1) komórki organizacyjnej, której zakres pracy jest związany wyłącznie z czynnościami występującymi w gospodarce remontowej, (w przedsiębiorstwach przemysłowych dział Głównego Mechanika),
- 2) innych komórek organizacyjnych, które będą miały obowiązek pełnić pozostałe funkcje związane z gospodarką remontową (nie wchodzące w zakres komórki organizacyjnej wymienionej w pkt 1).

Załącznik nr 2 do zarządzenia Przewodniczącego PKPG nr 214 z dnia 6 października 1954 r.

Tryb i zasady wprowadzenia systemu PZR

Rozdział I

O trybie opracowania i wprowadzenia instrukcji branżowych PZR

§ 1. 1. Właściwi ministrowie wprowadzą w gospodarce remontowej system planowo-zapobiegawczych remontów przez wydanie, branżowych instrukcji PZR dostosowanych do specyfikacji środków trwałych użytkowanych w poszczególnych gałęziach gospodarki narodowej.

2. Instrukcje branżowe powinny być opracowane oddzielnie dla poszczególnych centralnych zarządów i innych jednostek wchodzących w skład ministerstwa.

W niektórych przypadkach (j.n. w przemyśle maszynowym) branżowe instrukcje mogą być opracowane dla kilku centralnych zarządów, lub grup innych jednostek podległych danemu ministerstwu, jeżeli rodzaj użytkowanych obiektów, ich eksploatacja są analogiczne lub do siebie zbliżone.

§ 2. W odniesieniu do obiektów, które będą remontowane wg zasad metody remontów przeglądowych, branżowe instrukcje powinny zawierać:

- 1) wykaz obiektów lub grup obiektów występujących w danej branży,
- 2) czasokresy, w których powinny być dokonywane przeglądy,
- 3) przepisy i wskazówki co do sposobu dokonywania przeglądów oraz usuwania drobnych usterek i uszkodzeń,
- 4) wymagane kwalifikacje personelu przeprowadzającego przeglądy,
- 5) instrukcje ogólne lub szczegółowe należytej obsługi i eksploatacji dla obiektów powszechnych.

§ 3. 1. W przypadku gdy przepisy instrukcji lub wskazówki wymienione w § 2 zostały już uprzednio opracowane i wydane należy je wymienić w instrukcjach branżowych PZR.

2. W przypadku gdy w okresie wydania branżowych instrukcji nie będą jeszcze opracowane wszystkie instrukcje i przepisy dotyczące przeglądów należy ustalić jednostkę organizacyjną, która je opracuje, i wyznaczyć termin opracowania.

§ 4. Ponadto branżowe instrukcje PZR powinny zawierać:

- 1) kryteria techniczne (zakres robót remontowych) lub ekonomiczne (stosunek kosztów remontu do wartości obiektu w stanie nowym) pozwalające w sposób jednoznaczny na ustalenie zakresu remontu a w szczególności na kwalifikowanie remontu obiektu do remontów kapitalnych,
- 2) wytyczne co do sposobu planowania zaopatrzenia, kosztów i innych środków niezbędnych dla wykonania remontów bieżących i średnich.

§ 5. 1. W odniesieniu do obiektów, które będą remontowane wg zasad metody remontów okresowych lub normowanych branżowe instrukcje powinny zawierać:

- 1) cykle remontowe,
- 2) okresy międzyremontowe,
- 3) zakresy dla poszczególnych rodzajów remontów,
- 4) pracochłonność poszczególnych rodzajów remontów,
- 5) przestoje remontowe,
- 6) koszt remontu.

2. Wymienione w ust. 1 normatywy powinny być podane jako średnie lub przybliżone dla maszyn, dla których będzie stosowana metoda remontów okresowych oraz jako obowiązujące dla maszyn i urządzeń, dla których stosowana będzie metoda remontów normowanych.

Normatywy te powinny być w pełnym zakresie ustalone dla podstawowych i powszechnych maszyn oraz urządzeń. Dla pozostałych maszyn normatywy mogą być w pierwszym etapie podane w zakresie zmniejszonym z tym jednak, że cykle remontowe i okresy międzyremontowe powinny być podane dla wszystkich maszyn lub grup maszyn.

3. Ponadto instrukcje powinny zawierać:

- 1) wytyczne w sprawie przystosowania podanych w branżowych instrukcjach normatywów do istniejących w przedsiębiorstwach warunków produkcji i eksploatacji maszyn,
- 2) sposób przejścia od dotychczasowych form planowania do planowania i wykonania remontów w systemie PZR.
- 3) wytyczne, wyjaśnienia i wzory formularzy dla sporządzania planów remontów.

§ 6. Dla opracowania branżowych instrukcji powinny być powołane zespoły przez ministrów (kierowników urzędów centralnych). Zespoły te powinny być złożone z najlepszych fachowców obznajmionych ze stanem faktycznym gospodarki remontowej danej branży.

§ 7. Przy opracowaniu branżowych instrukcji należy oprzeć się na następujących materiałach:

- 1) ogólnych zasadach i wytycznych zawartych w niniejszej instrukcji,
- 2) literaturze radzieckiej z zakresu gospodarki remontowej i literaturze krajowej,
- 3) dokumentacji remontowej opracowanej dla niektórych maszyn zgodnie z Instrukcją PKPG nr 30 oraz uzyskanej w wyniku przeprowadzonych remontów wzorcowych,
- 4) danych statystycznych z dotychczasowej działalności remontowej,
- 5) wynikach I Krajowej Narady Remontowej i Narad Remontowych stowarzyszeń branżowych Naczelnej Organizacji Technicznej.

§ 8. Opracowanie normatywów remontowych dla maszyn lub grup maszyn, których nie będą mogły opracować zespoły wymienione w § 6, powinny być zlecane w trybie obowiązujących przepisów:

- 1) instytutem naukowo-badawczym, w zakresie pracy których wchodzi zagadnienia remontowe,
- 2) komisjom remontowym przy branżowych stowarzyszeniach Naczelnej Organizacji Technicznej.

§ 9. 1. Projekty branżowe instrukcji PZR powinny być opiniowane przez centralne zarządy i ewentualnie niektóre przedsiębiorstwa, a w miarę potrzeby przez wybitnych fachowców oraz przesłane w dwóch egzemplarzach do wiadomości PKPG (Departament Branżowy i Departament Inwestycji).

2. Projekty instrukcji dla obiektów powszechnych, wymienionych w § 3 zarządzenia powinny być przesłane do zaopiniowania zainteresowanemu ministerstwu.

§ 10. 1. Właściwi ministrowie ustalą ostateczny tekst instrukcji oraz terminy wprowadzenia w życie tych instrukcji w podległych im jednostkach.

2. W celu właściwego stosowania systemu PZR w jednostkach gospodarki społecznej centralne zarządy i przedsiębiorstwa przeszkolą i zapoznają ogół pracowników zatrudnionych w gospodarce remontowej z zasadami tego systemu.

§ 11. Instrukcje branżowe powinny być sukcesywnie uzupełnianie, rozszerzane i poprawiane w miarę uzyskiwania nowych materiałów z zakresu planowania gospodarki remontowej.

Rozdział II

O trybie wprowadzenia systemu PZR

§ 12. W celu zapewnienia wprowadzenia w sposób właściwy systemu PZR należy w okresie poprzedzającym wprowadzenie tego systemu:

- 1) zorganizować należycie służby Głównego Mechanika lub innych komórek organizacyjnych zajmujących się gospodarką remontową,
- 2) zapewnić wykonawstwo remontowe w zakresie wynikającym z założeń systemu PZR.

§ 13. 1. W okresie poprzedzającym wprowadzenie systemu PZR służby Głównego Mechanika powinny:

- 1) sporządzić szczegółowy spis czynnych w zakładzie maszyn oraz innych obiektów,
- 2) ustalić dla poszczególnych obiektów normatywy remontowe przez przystosowanie do istniejących warunków w zakładzie normatywów remontowych podanych w branżowych instrukcjach PZR.

2. W celu uzyskania podstaw umożliwiających wykonywanie remontów wg normatywów ustalonych w instrukcji branżowej PZR należy przystąpić do oceny stanu technicznego poszczególnych maszyn i urządzeń. Ocenę tę należy przeprowadzić na podstawie komisyjnych przeglądów, zebrania informacji od obsługi maszyn, ustalenia na podstawie zapisów terminów ostatnich kapitalnych remontów.

§ 14. W wyniku oceny należy zakwalifikować maszyny, urządzenia lub inne obiekty przeznaczone w najbliższym czasie do remontu w zależności od ich stanu technicznego do kilku grup wg rodzajów remontów. Grupy mogą być przykładowo ustalone w następujący sposób:

I-sza grupa	—	obiekty wymagające remontu kapitalnego o zakresie większym niż ustalony w normatywach remontowych,
II	„	— obiekty wymagające kapitalnego remontu,
III	„	— obiekty wymagające średniego remontu,
IV	„	— obiekty w dobrym stanie wymagające w najbliższym okresie remontów bieżących..

§ 15. Okres przejścia na system PZR polegać będzie na sporządzaniu i wykonaniu planu, doprowadzeniu obiektów ujętych w grupach, I, II i III do takiego stanu, od którego będzie można wykonywać remonty i przeglądy zgodnie z ustalonymi normatywami zawartymi w branżowych instrukcjach PZR (zgodnie z ustalonymi cyklami remontowymi i innymi normatywami dla systemu PZR).

§ 16. Ilość obiektów w grupie I, II wskazywać będzie na wielkość zadań i czas trwania okresu przejścia na system PZR. Należy jednak podkreślić, że okres ten powinien być skrócony do minimum. W okresie przejściowym zapotrzebowanie na roboczo-godziny będzie wyższe od zapotrzebowania roboczo-godzin w okresie pełnego wprowadzenia systemu PZR.

§ 17. Równoległe z pracami, o których mowa w §§ 14, 15, 16 należy:

- 1) podnosić kwalifikacje i poziom obsługi drogą szkolenia,
- 2) uzupełniać instrukcje obsługi,
- 3) prowadzić pracę polityczną, wychowawczą w kierunku wzmocnienia odpowiedzialności i socjalistycznej opieki nad maszynami,
- 4) powierzać maszyny pod osobistą opiekę,
- 5) wzmocnić komórki organizacyjne dla wykonania rysunków części wymiennych,
- 6) dopilnowywać, aby nowe maszyny były zaopatrywane przez wytwórcę tych maszyn w niezbędne rysunki części wymiennych i instrukcje dla konserwacji i remontów,
- 7) uzupełniać lub opracowywać instrukcje technologiczne remontów zwłaszcza dla podstawowych i powszechnych obiektów.

§ 18. Czas przejścia na system PZR ze stanu nieuporządkowanej gospodarki remontowej do pełnego wprowadzenia systemu PZR powinien być szczegółowo przeanalizowany przez zakłady, centralne zarządy i ministerstwa. Wprowadzenie systemu PZR wymaga w okresie przejściowym prowadzenia ścisłej ewidencji:

- a) terminów i zakresów przeprowadzanych remontów,
- b) pracy maszyn.

Adres Redakcji: Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego, Departament Organizacyjno-Prawny, Warszawa, Plac Trzech Krzyży 5.

Wydawca: Polskie Wydawnictwa Gospodarcze. Przedsiębiorstwo Państwowe, W-wa, ul. Poznańska 15, tel. 860-71, w. 33

PRENUMERATA: kwartalna 18 zł, półroczna 36 zł, roczna 72 zł. Cena egz. 2 zł.
Zamówienia i wpłaty na prenumeratę przyjmują wszystkie urzędy pocztowe oraz listonosze.

Zamówienie PWG 478/Cz/54, podpisano do druku 22.X.54 r., druk ukończono 27.X.54 r.

Nakład 22134. Papier gaz. mat. 50 gr., ark. wyd. 2,5.

Zam. 5853/c. Zakł. Graf. Dom Słowa Polskiego, Warszawa. 5-B-30203